Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble-
B-M. zeblelin emenees oder byri nitelegdene. IX zilde garça baina.

1933 onii Fevraali 4 eder

№ 29 (886)

Zakika yne:
Sara byriiin 2 tek. 50 menge 3 sariin 7 tek. 50 m. 6 sariin 15 tek. 12 sariin 30 tek. Dugaar nezeediin yne 10 menge.

„B-M YNENII" KOROONII AADRIS:
Верхнеудинск, Центросоюзная, 19.
№№ телефонов; редактора—344, секретаря—323.

Kolkoosuudiigi bekizyylke jikeken zebseg

„Kolkoosuud ba emçiin azaltanas ulastaa ujalgaçalan tariaa tuşaaka" tukai tolilogdoson SSSR-iin radiin komisaarnariin zebleliin TK-iin togtool (Ynenii № 25-ta e) aza akuin—ulas ţeriin jikeken ka çanartai azai. Oroosto tariaa ledkeke urida baisan geree—doovoriin orondo, odoo şine joson bigdana, enyygeer bol, kolkooud ba emçiin azaltan 1933 onii gacaas ulastaa tariaa tuşaaka egteriin katuu noormo ulasiin bigdasan cengeer abana. Ene ujga bol naloogiin kycetei jumaa. AKZ-iin ba TK-iin togtool bol oosto tariaalangiin urgaciigi caadaa deeşelyylke ba tarilgiin garligi jikedkekiin keregte şine jaulga bolno. Ene bol kabariin rilgiigi emkidkeke ba byteemzigeer ;engergekiin kycetei zebseg lzo egene. Ene togtool, bol lkoosuudiigi emkidkeliin—azauin talaar caaşadaa bekezyylkiin eken faaktor bolzo egene. Ene l kedee azaliigi caaşadaa deeşeylkeer zoriuulagdan gargasan miin uridaki togtooluudtai salaygei kolbootoi baina.

AKZ-ba TK togtool bol nutagiin kinyydiigi kolkoos ba emçiin altan byride terel tereleereni ba lzoriigi todorkoi zaasan tariaa aaka ujalgiigi maartiin 15-aas zom busa tuşaaza ekiigi ujalgaa. Kolkoosiin azaluud bol ulas keçeneen tariaa tuşaaka (kudal ka) baisanaa tarilga kyrtele odoo os medeke baina. Ene ujalga kolkoosuud ba emçiin azaltan bodoto deere ţarigdasan namaa ba kabariin tarilga kiikeer tadasan tesebee zişeberlegdene, lkoosçod ba emçiin azaltan bykabariin tarilgiin tabigdasan teiigi cem gyicedkekiin tula orol no, uçarani bol tariaa tuşaaka tuu ujalgiin kemzeegiigi ene tog loor tukailagdasan baina. Kaba tarilgiin tesebiigi dyyrgeke l jabadal bol ulasiin ujalgiigi icedkesenii syylde yldeke tariligi baga bolgono. Kari, oroosto aanii tarilgiin tesebiigi ilyylse gyicedkeke jabadal bol kolkoos emçiin azaltaanii olziigi jike lgono.

Kolkoosiin sainaar tarika, gazazi sainaar yiledbereleke byrii eke jabadal baga baika byri, kigdoson tariaa tyrgeer ba saiar kuriaagdabal, urida ile medegsen ujalgiigi tyrgeer gyicedkeze, lkoos ba kolkoosçodiin engiin reglekee medelde tariaa jike ylke kaina.

Tus togtool bol kedee azaliin edberiigi tesebleke ba emkidke jabadaluudiigi saizaruulka co çukala udka çanartai azai. k. Staalin bol TK ba TKBK-iin yiçiin pleny n deere „kolkoos l jikeken azal men Gebeç, jiken azaliigi teseb karaa ygeigeer uulza bolko ygei. Zuugaad ba rimdaa mingaad azaluudiigi kaaduulsan gazar tariaalangiin jiken azal bol gagcakan tesebiin rimiin udaridalgaar jabuulagdaza dana. Enyyn ygeigeer tere bol neke ba butarka josotoi" geze lezei. Kedelmeriçen tariaaçanii sag bol tariaa tuşaaka kalendaan bolzoriigi togtoon tabiza, yygeeree kolkoosiin azakuigi ebçelen jabuulkiigi kedee azayiledberiiin byke jabuulganuun azaliigi ton sainaar emkidkede tuslana, kolkoosiin kedelmeigi, tyynii ziliin yiledberiiin tebiigi emkidkekiin katuu suuri bina. Tariaa tuşaaka bolzor bol, loo nutaguudta zokigdozo ba lelcegdeke kolkoosiin ziliin yidberiin tesebiin yndese bolzo e josotoi. AKZ ba namiin TK gtool bol, nutagiin zasagiin emnyydiigi jamarç janziin ugtamn tesebiigi tabiza bolko ygeigii şuud korimzolno. Ene zaabari l, ulasiin emene eeriingee ujalgi sain sedkelees gyicedkesen lkoosuudiigi sulaar esergyycen şugamaar jabaza „ken jike, naar kedelmerileeb, ţere jike ka" gesen josiigi ebdesen nutan emkinyydiin alduugaas zaiulka naidabari olgono.

Enyyn deerees, eeriingee ujalgi gyicedkee ygei kolkoos bol daza, eeriingee ujalgiigi cag lzortoni gyicedkesen erkim kolos bol zarimdaa gaşagdaltai yldeg baisan. Uçar iimees, ene gtool bol, ulasţaa tariaa tuşaaka lgiigi gyicedkesenii syylde ylsen byke ilyy tariaa bol kolkoo ud, kolkoosçod ba emçiin azalii medelde yldene geze temdegle.

Nutagiin emkinyyd bol tariaa tuşaaka rajoonii todorkei kemzeegiigi togtoon tabika josotoi. Tariaa tuşaaka byke noormo bol jamarç jadaral ygeigeer gyicedkeze çadaka tula enyyniigi rajoon dotoroo ilgabarilan zişeke jabadal erigdeke ygei baina. Ene zuuraa kuzaariin, moziin ba kolbooto respyybligyydiin zebleliin udaridaka emkinyyd te mozo doţoroo dunda zergeer, 2%-aas deeşe bişe kemzeer kedeegiin bagşanaar ba agronoom bolon emnelgiin kedelmeriçediigi talkaar kangaka zişebere ujalgaçalan kiikiigi zebşeegdene.

Ene togtool bol enyynees gadana urgasiigi deeşelyylke ba oroosto tariaanii tarilgiigi jikedkeke jabadaluudta kolkoosçonoos oroldokiigi jerenkiidee jikedkekiin kamta çanar muutai oroos tuşaasan kolkoosuud bol jike tariaa tuşaaka josotoi geze temdegleke Muu ba ekengi oroos tuşaabolni ujalgajaa gyicedkee ygii deere ţoolodono. Uçar iime deerees, ene jabuulga bol tariaanii çanariigi saizaruulka jabadalda tusa tykem bolno.

MTS-iin karijaata kolkoosuudiin tuşaaka tariaanii kemzeegiigi tyynii kedelmerilsenii tula boro bodoloor telekiin tula ulas bol bagaar togtoon tabina

Nege dygeer taban zilde kedee azal 12000-aas ilyy şine traagtar, 1600 milijoon tekerigiin kedee azaliin maşiina abasan ba ene yjede 2446 MTS emkidkegdesen ba kedee toskonuud nileed ygei —Toonii abtomobiil ababa. Kedee toskonuudta ed tavaar gargaka jabadal zil byri jikedeze baina. kedelmeriçen angi. Leenenii namiin udaridalgaar keden milioon kolkoosçodiin azaliigi kengedkesen ba kedee azaliin caaşaa kegzen debzeke tukai byke kyce çadalaa kycelen gargana. Iime tula ulasiin zasag bol byke kolkoosçonuudaas ba emçiin azaltanaas jamarç yge duu ygeigeer bykii ujalganuudiigi dyyrgekiigi erike erketei baina.

Şine tekemiigi eeree byţeke josoor bejelyylze bolko ygei. AKZ ba TK-iin togtooliin yndeseer kedee azaliin caaşaa debzeke jabadalda cukarica ygei kedelmeri, bolşoviig josonii emkidkel keregtei baina. Tyykiin cakarigiigi gederge ergiyylkiigi oroldodog angiin doisanuudtai cukarilta ygeigees temeceke josotoi. Kedelmeriçen tariaaçanii zasagiin aça-tusada keregtlegdeke bykii zyilyyd erke bişe cem kangagdaka josotoi ulastaa taşaagdaka tariaanii ujalgiigi gyicedkeke jabadal bol. Kolkoosuudiin ba emçiin azaltanii byriin ekin tyryyçiin ujalga men baina. Tariaa tuşaalga bol ekin tyryynii cokilgoos tabigdasan kalendaariin bolzorto tuşaagdaka josotoi. Idee koolliin tasiaa şiniiçe ba jaarciigi tezeeliin bolon kryypenoi tariaagaar selgeze bolko ygei. Men tereçelen şiniiciigi bişe jamarç tariaagaar selgeze bolko ygei.

Olon rajoonuudta kolkoosiin naimaagiigi tariaagar jabuulsanaas uçarsan şine baidaliigi medee ygei namiin emkinyyd bol alduugaa dakin dabtaka joso ygei, niudargaçuud ba zeblelte zasagţa esergyy etegeedtei şuud temeceze kabariin tarilgiin kampaaniiigi byteemzeteigeer beledkeke ba engergekiin telee temeceke josotoi

Namiin emkinyyd ba MTS-iin ulas ţyriin keltesyyd aradiin dunda ergeneer tabika yndesen kedelmeri bol „ene ţogtoomziin yndeseer kolkoosiin naimaa tariaagaar kiike jabadaliigi gagcakan tariaa beledkeliin tesebiigi respyyblig, kiizaar mozo deere cem gyicedkesenii ba men tariaa beledkeliin tesebiigi dyyrgesenii syylde, yrisenii toondiigi askaza dyyrgesenii syylde zebşeegdene" geze -kolkoosçonii dunda oilguulka nebtergeke josotoi.

A.K.Z ba TK-iin togtool bol kolkoosiin ba emçiin azaltanii ujalgiigaa cag bolzortoni gyicedkeke asuudaliigi ton çukalaçalan ceke tabina kolkoos ba emçiin azaltanaas ujalgajaa gyicedkee ygei baibalni zakiraanii josoor nekeberlen abka kemzee kereglegdene. Tiime kolkoosuudta tuşaagdaa ygei ţerieenii delgyyriin, yneer mengen jala açagdaka ba basa tyynde yge duu ygeigeer abtaka ziliin bykii ujalgiigi bolzoroosoni urida gyicedkeke irelte sonoskogdoko. Ujalgaa dyyrgee ygei emçiin azaltanda kuuli caaziin 61-deki zyiliigi bejelyylen kereglene.

Kolkoosçonii emçiin azaltanaas ilyy baikiigi kangakiin ţula AKZ ba TK-iin togtooloor emçiin azaltanii geekţaariin noormiigi kolkoosçonoos 5-10 kubi deeşeni togtoon tabisan baina.

Nek. Staalin bol eeriingee kedee nutaguudta jabuulagdaka kedelmeriiin ţukai kelesen tyykete ygedee angiin daisanuudiin şine maniivriigi ileryylzei. AKZ ba TK-iin togtool bolbol ergen kolkoosçonii garta niudargaçuud ylegdeltei temeceke kyçeteiken zebseg, komuniistanuudiin oportuniistanuudtai ba karmaandaa namiin beleedtei zyyligyydtei bolon kolkoosiin şine baiguultiigi deeşelyylke zebseg men. Enyygeer kedee azaliin şine ed yiledberileke, koto ba kedeegiin azalçan aradiin aza baidaliigi deeşelyylkiin şine tekem egţezei. Ene jabuulgiigi keden arban milijoon kolkoosçodto ba emçiin azalçanda oilguulan taniuulka keregtei. Komuniistanar ba kolkoosiin şine baiguultada ynen bejeeree kandasan kolkoosçod bol kolkoosto şurgan oroson niudargaçuudiin ylegdeltei temeceke ba socialiis gazar tariaalanda şine josoor azal emkidkeke temecelyyd keregtei geze medeke josotoi.

AKZ ba TK-iin togtool bol kabariin tarilgiin kampaaniiigi amzaltataigaar emkidkeke ba kolkoos kedeegiin yiledberiiin kyçiigi debzyylke çadabaritai zebseg men.

(Tebiin „Praavdaas").

Fevraali 20-da jaarmagta

Jaarmagiigi engergeke tukai gargasan kemzee jabuulganuudaa byrimesen gyicedkeke

Aimag, kolkoosuud ba aza yiledberinyydiin koorondo socaliis meriiceegi emkidken angiiin daisan-niudargaçuud, aralzaa kunzaaçadiin zygees jaarmagiigi tasalduulka sedelgiigi butacokiko

Buriaad-Mongol ulasiin AKZ ba BK (b) Namiin MK-iin tobçoonii togtool

Kotiin kedelmeriçed ba bişe azaltan aradiigi kangakiin tula kedee azaliin byteesen ed tavaariigi jikeer oruulka ba tyyntei kamta kolkoosçon ba emçiin azalta tariaaçaniigi aza yiledberiiin tavaaraar kangaka, tavaariin ergilţe ba zebleltе-kolkoosiin naimaagi caaşani delgeryylke zorilgoor AKZ ba BK (b) namiin MK tobçoonii togtoosoni:

1. Fevraali 20-oos Maarta 1 kyrter Deede-Yde kotodo aimag koorondiia kolkoosiin jaarmagiigi emkidkeke, ene jaarmagta ekonoomigiin talaar kabi deterkei baisan Deede-Yde, Selenge, Kabaan, M-Şiber, Kori, Kiaagta ba Bargazan aimaguudiigi kanduulka.

2, Deede-Ydiin aimag koorondiin kolkoosiin jaarmagiigi emkidkeke ba tyyniigi engergeke jabadalda ulasiin ba kopiratiiviin naimaa-beledkeliin emkinyyd erke bişe kabaadalcaka joso baiguulka: kabaadalcaka emkinyyd bol Burkopsojuus, Goorţo, Promkopiraaca, Invaliidiin kopiraaca Sojuusklapkosbiit, Sojuusşeersţi, Sojuusneftitoorg, Bursnaabsbiit, Burleespromkoos, Sojuuskoozsbiit, Burgiiz, Detkomiis, Sojuuspyşniina ba inzeneer-teeknigiin komiteediin kedelmeriçenii tasag. Deere zaagdasan emkinyyd bol janvaari 25-aas oroiton ygei jaarmagiigi engergeke tukai opiratiivno teseb zokioogood AKZ-iin dergedeki naimaagi emkidken zasaka ba tavaariin foondiin Komiteediin batalamzada tabika ujalgatai azai.

3. Deede-Ydede jaarmagiigi emkidkeke tukai kedelmeride ba jaarmagta kabaadagçadiin opiratiivno tesebiigi yzeke jabadalda cag darui orokiigi tavaariin foondiin Komiteedte duradkaka.

4. Deede-Yde kotiin zebleliin tyryy nek. Panooviigi ujalgalkani bol jaarmagiigi engergeke talmaigi janvaari 22-oos oroitol ygei zaaza eke, odoo baigaa ger bairanuudiigi zasabarilka meteer tere talmaigi çeberleke ba zokioon baiguulka, men tereçelen şine şine magaziin, baraaka, sarai dal ba naimaa kiike cag zuuriin ger bairanuudiigi barika. Jaarmagiin ţalmaida dyte baisan ba jaarmagiin bolzo baika yjede naimaanii ba sojol-bolbosoroliin talaar kereglegdeze bolmoor ger bairanuudiigi zokioon zasabarilka.

5. Tariaaçanii ger, kedeenees jiregçediin orodog bairanuud, kyyznice, idee kooliin gazar, caiuudag gazar, bibliteeke, kinoo, yse abadag gazar, gutal kubcasa ojodog gazar, emnelgiin pyynkete ba bişe bişe yiledberiiin gazaruudiigi gyiced bolgoko jabadalda cag darui orokiigi Jaarmagiin Komiteediigi ujalgalka. Jaarmagiigi amzaltatai engergeke keregte ene kemzee jabuulganuud bol onco çukala udka çanartai geze gol sanalaa tabika.

6. Jaarmag deere garça kabaadalcaka emkinyyd, ilangajaa ergen kereglеliin zyilyydiigi byteedeg Kystpromsojuus, Detkomiis ba bişe bişe aza yiledberinyydiigi zeelideke tukai asuudaluudiigi kelcekiigi tavaariin foondiin Komiteed ba Ulasiin baankiigi erkilegçe nek. Neçaajevta duradkaka geke zuura ede emkinyydte eke zeeli bol bolzortoi ba kemtei baika josotoi gebel jaarmagta keregtei ergen kereglеliin tavaariigi cugluulka jabadaliigi kangaka baina.

7. Jaarmagta beledkeke ba jaarmagiigi engergeke tukai kemzee jabuulganuudta gargaşalagdasan kamag byke gargaşanuud bol jaarmag deere kabaadasan emkinyydees telegdeke josotoi (2 pyynkte). Ene bol jaarmagiin komiteedaar batalagdasan zişeberiiin josoor telegdeke.

8. Jaarmagiigi ergen kereglеliin tavaaraar saitar kangaka zorilgoor tavaariin foondo ba naimaagi emkidken zasaka Komiteedte daalgasani bol ergen kereglеliin ţavaariigi delgyyrees gaduur tabidag jabadaliigi jikeer kasaka.

9. Deede-Ydiin jaarmag teeşe zeglyylegdesen ba gedergee bucasan byke açaanuud, ilangajaa kolkoosuud, kolkoosçon ba emçiin azalta tariaaçanii açaanuudiigi tuçaan abça, tyyniigi saatuulan ygei kojor teeşeni dabçuulka jabadaliigi kangaka ba men tereçelen jaarmagta kabaadalcagçadiigi dabçuulka tukai zyyn-Sibiiriin kizaariin Gyicedkeke Komiteet ba zabaikaal ba Toomskiin temer zamiin Dereegciin urda guilta barika.

10. Jaarmag deeresojol bolbosoroliin kedelmeri jabuulka tukai teseb zekioozo, janvaari 28-aas oroiton ygei jaarmagiin Komiteedta bataluulkiigi Burgiiz, kotiin teaatriin dereegcenyyd, Sojuuskinoo ba raadioogiin komiteedte duradkaka.

11. Jaarmagiigi amzaltatai engergeke jabadalda ergen niite kedelmeriçed, kolkoosçon ba emçiin azalta tariaaçaniigi elsyylen ene jaarmag tukai niitiin nebterelgiin kedelmeriiigi ergeer delgeryylkiigi „B-M Praavda" ba "Ynen" redaagcanuud bolon aimagiin sonin biçegyydţe duradkaka.

12. Brigaada, kengen kavaleerimetiigi emkidkeze alban gazaruud, koto ba kedee aimaguudiin zygees jaarmagta beledkeke kedelmeriigi ali zerge jabuulza baisaniigi cag yrgelze şalgan yzeze baikiigi KTI-iin narkomaad ba komsomooliin MK-ta duradkaka.

13. Eeriingee ed tavaariigi jaarmag deere acaraza andaldan, kedee azaliin byteesen zyilyyd ba aza yiledberiiin tavaaruudiin ergilţede şiidkekii aça tusatai baikiigi duudagdasan kolkoosiin jaarmag bol zebleltе-kolkoosiin naimaagi delgeryylka keregte kycetei tylkiyyr men boizo, angiiin daisanniudargaçuud, aralzaaçan ba kuuzaaçanda eris çanga cokidoso eke azai. Koto ba kedee gazaraa angiiin daisanuud bol kamag byke kyçe çadalaaraa jaarmagiin amzaltiigi tasalduulka ba jaarmagiin udka çanariigi buuruulkiigi oroldoko zuura, tyyniigi eeriingee kunzaanii zorilgodo kereglekiigi men oroldoko baina şuu. Uçar iime deerees koto ba kedeenii byke nam zebleliin ba kopiratiiviin bolon olon niitiin emkinyydiin zorilgo bol socaliis baiguulaltada ene jaarmagiin zorilgo ba aça tusiin kedii jikeken ba tyyniigi engergeke jabadalda idebkitei kabaadalcaka tukai kolkoosuud, kolkoosçon ba emçiin azaltan tariaaçanii duuda niitiin nebterelgiin kedelmeriiigi ergeer jabuulka azai.

B-M. ulasiin AKZ ba BK(b) Namiin MK-diin tobçoonii zygees Kotiin zeblel ba namiin Kotiin komiteed, aimagiin komiteeduud ba AGK-ta uridçalan medyylkeni bol angiiin daisan nuidargaçuudiin sybegçelgede eris kariuu egçe, jaarmagiigi engergeke, tukai gargasan kamag byke kemzee jabuulganuudiig. byrimesen bejelyylke, kedee azaliin byteesen zyiliigi jaarmagta gargaka tukai aimaguud ba kolkoosuud koorondo socaliis moriicee emkidkeke ba aza yiledberiiin tavaaraar men jaarmagiigi ugtaka tukai naimaanii ba aza yiledberiin emkinyydiin koorondo meriicee amkidkeke me teer jaarmagiigi amzaltatai engergeke jabadaliigi kamgaka ba niudargaçuudiin zygees jaarmagiigi tasalduulkada zoriuulagdasan kedelmeride eris katuu kemzee abka ujalgatai baina azai.

Komsomooliin jaarmag bolno geze medee ygei baina

Aga. Eeenein somonii „Kominterna" geze arteliin dergedeki kom somooliin yyr bol, tus aimagiin tebte boikojoo baigaa komsomooliin jaarmag tukai jamarç beledkel ygei, karin, kezee jarmag bolkojoo baigaa juum geze beje bejees asuulcaza baina.

Basa kyrşe suugaa Cagaan uuliin, Zugaalainç, komsomooliin yyrnyyd edgnees ondoo juuma y g e i k o m s o m o o l i i n jaarmagta eesediingee şataar kedee azaliin boro bodoliigi asarza kudaldaka tukai jamarç beledkel ygei amarkan suuza baisan zişeetei baina.

Jaakadaa iime koirogoor kandaab gekede, uul jaarmag tukai VLKSM-iin B. M. Mozkomiin tobçoonii togtooltoi negeç tanilcaagyi, aimagiin "kamtiin Azalça" geze soninii dugaarta tolilogdoson delger ţunkaglaliigi unşaagyi baisan ba eesediingee jaarmagiigi sainaar engergeke geze juuç bodoogyi baina.

Iime koirogoor kandasan komsomooliin yyrnyyd-te aimagiin komsomooliin komiteediin zygees zokiko sanamza gargaza katuu kemzee abagtii.

K. Geşyyn.

Yrisenii foondo baiguulka tesebiigi oiriin cagaa gyicedkeke

Yrisenii foondiigi baiguulka jabadaliigi tasalduulka gesen niudargaçuud ba tebenii aagintanuudta çanga kariuu egeze butacokiko

Selengiinkid kabariin tarilgiigi amzaltataigaar engergekiin koinoos orobo.

Selenge. Tus aimag dotor 1934 onii janvaari-8-12-iin ederyydte aimagiin teb gazaraa kedeegiin nam, zebleliin emkinyydiin ba kolkoosçodiin kamtarsan kural bolzo, enyyn deere Bolşoviigiin 4 dygeer kabariin tarilgiin tesebiigi batalsan ba beledkeliin jabaca tukai zeblebe. Men Mozkomiin ba AKZ-iin dikaabriiin 15-nii ederiin mal azal tukai gargasan togtooliigi baidal deere bejelyylke tukai zeblesen azai.

Tus aimagta B-M. ulasiin gazar tariaalangiin Arkomadiin zygees 45330 ga tarilgiin teseb egeseneeş ba men 1932 ondo 48191-ga tarisan tarilgaas yndeselze odoo kabariin tarilgiin tesebiigi kamta 45506 ga batalan abaza. Ene bol, odoo ziliin niuurta engeregçe ziliin tarilgaas 13,2-kubi ergedkesen baina. Geketei kamta deede soortiin tarilgiigi byri jikeer ergedkesen, zişeelbel; şiniice-24,3-kubi' ovioos-18,5-kubi g. m. Tarilgiin tesebiigi seekteryydte kubaagdasani karabal: kolkoosuud-37533 ga (enyynees MTS-te 12000 ga), Sovkoosuudta-2107 ga, emçiin azaltanda-4337 ga, eldeb emkinyydte-785 ga g. m. kyrtesen baika juma.

Odoo kabariin tarilgiigi kangakiin tula 48646 ceenţnir yrise ton sainaar ceberlen baiguulka gesen. Enyyntei kamta, tarilgiin çanariigi saizaruulza, erkin deede urgaciigi abkiin telee bolşoviig kurdabçalaar oroldoko, enyynii tula kolkoosçon ba ygeitei-dunda emçiin azaltanii dunda niitiin nebtereliin kedelmeriigi ergeer jabuulza, tarilgiin kampaanida eldeb janzaar saad tybeg uçaruulagça angiiin daisan niudargaçuud ba tedeenii tusalagça zesen byriiin oportuniisuudtai kair nair ygei eris tes temeceze, bolşoviigiin 4-dygeer kabariin tarilgiigi amzaltataigaar 100-aas ilyybçelen gyicedkeke zamaar kurdabçalan orobo.

N-G-iin

Yrişenii tariaagi dakin ceberlekeer baina

Aga, Koito-Agiin somonii „Kaliinin i" neremzetei arteel bol, 33-onii kabariin tarilgada 272 ceentnir eldeb janziin yrisiigi ba 50 ceentnir kartaavkiin yrise baiguulaad byke yrisiigee arilgaabdi geze amarkan suuza baika bolboç, nariaar şalgaza yzee jum bol, gyiced sainaar yrisejee arilgaa geze batalka arga ygei baina. Uçariin bol, „triijer" maşiinaar ilgagdaagyi baisanaas koişo, ceber yrisen geze keleze bolko ygei baina şuu.

Tus somonii zeblel ba arteeliin pravleeniiin zyeees, 1933 onii urgaciigi sainaar kylieekiigi kyieke jum bol, yriseniigee tariaagi oiriin cagaa dakin ceberlebel zyitei baina.

C. 12.

Ebseşegyi muu yresetei baina.

Aga, Aga-Kangiliin somonii „Bolod" geze arteel bol, bolşoviigiin 4-eer tarilgada yresenii zasa geze 9,18 ceentn. şiniice, 16,9 c. jaarica, 3.37 c. ovioos, 31,5 ceenţeniir k a r t a a v k i i n yrise baiguulsan bolkoç, şiniice ba jaaricani çanariin talaar aikabtar muu, 33-onii urgaciigi deeşelyyike gesen nam bazasagiin gazariin zaabariiigi jaabaç kangaka argagyi baina.

Iime muu yriseteigeer bolşoviigiin 4-eer kabariin tarilgiigi ugtakabdi geze ebseşegyi kereg men gekees gadana oiriin bogonikon bolzor dotoroo ene muu yresejee zaa bol solizo saizaruulkiin kemzee abkani „Bulad" arţeeliin pravleeniiin ene ederiin zorilgo bolno.

Uul yresejee keçeneen saizaruulaab geze aimagiin gazariin tasagiin ba tus somonii zebleliin zygees erkebişe şalgan yzekeni ton çukala ba zokiko kemzeenyydiigi abka josotoi.

Ynenii gabşagai. Z. Cerenii.

Yrisenii ba menkelelgiin foondo baiguulgiin 1933 onii janvaari 30-nii medee.

Aimaguud	yrisenii foondiin gyicedkel %	Menkelelgiin foondiin gyicedkel %
Aga	64,3	98,4
Alairi . . .	27,4	—
Bargazan . .	21,8	45
Bookon . .	2,2	—
Deede-Yde .	28,2	—
Jaruuna . . .	63,5	103,3
Zakaamin .	75,5	93,3
Kabaan . .	60,5	31,0
Kiaagta . .	25,5	2,6
M-Şiber . .	9	3,2
Selenge . .	47,2	36,2
Tynken . .	89,1	93,5
Kori . .	68	71,2
E-Bulagad .	51,8	—
Bauunta . .	—	—
Koito-Baigal	—	—
kamtani .	37,5	21,2

Buriaad-Mongoliin bolşoviiguud bol, namiin ba tyynii n. Staalin tyryytei baisan Leeninii TK-iin ebdereşegyi tulguuri mən.

Namiin idebkitenii culaan deere BK(b) Namiin TK-iin kamtarasan pleenymiin dyn tukai nək. Jirbaanoviin kelesen iledkel fuşaa togtool

BK(b) Namiin TK-iin kamtarasan pleenyymiin dyn tukai nək. Jirbaanoviin iledkeliigi sonosozo zəbşəəd, Deede-Ydiin namiin emki baiguulgiin idebkiten bolbol, negen sanalaar, pleenymiin gargasan dərbən zilde gyicedkegdesen ekin tabanziliin dyn, tukai, kojordugaar tabanziliin ba 1933 onii təsəb tukai, MTS-nuudiin ba sovkoosuudiin dergedeki ulas təriin keltes tukai namiin ceberlelgiin ba, Eesmon Tolmaçoov, Smirnovtenii ba busadiin, namda esergyy gryype tukai tyykete togtooluudiigi ton saişaaza, bajariigi kyrgeke baina,

SSSR-iin kədəlmeriçən angi bol bolşoviig namiin kətəlbərieər, leeninii TK-iin ba, byke delekein proletaarinariin udaridagça ba suragagça bolko nək. Staalinii kətəlberieer, ekin tabanziliigi dərbən zilde byteeceteigeer gyicedkezei.

Tabanziliin təsəb bolbol manai ulas dotorni angiiin daisan etegeediin aguu jike esergyycelge kiize bainasan ba tedeneriin nəkəd kol booton bolko kubiskalda esergyy trockiistanariin, eldeb janziin oportuniistanariin ba odoo yjede egeel ajuultai baruunii oportuniistanaartai eseşe ygei temeceze baisanii erke baidalda gyicedkegdezei.

Tabanziliin təsəb bolbol, imperaliis ulasuudiin kyreen dotor baisanii ba tedeneriin zygees ədər bykenee interveenceer oroko zabdalgiin yjede gyicedkegdesen ba byke delekein kubiskalda karşa etegeediin nam ba SSSR-iigi san zasiin ba kudaldaa naimanii kaşalga kairalgaar, soveediin aza akuida kapitaaltan etegeediin ilaka bodolgiigi yrgelzelen kangakaar oroldoson zabdalgiigi esergyycen gyicedkesen baina.

Namiin aguu jike kədəlmeriiin tabanziliin təsəbiigi zokioozo. indyystrizyylgiin tukai ba manai aza akuida kapitaaltan etegeediigi dobtolon oroko tukai togtool gargaka yjede byke delekein koontrrevoliycıin byke kapitaaltan ulasuudiigi. Soveed ulasiigi esergyycen zebsegleke gesen zabdalgiigi bidener saikan medeze baina. Enyynii dokioogi aangliin zuzaan dogodon ekilsen belei. Tere yjede Angli bol SSSR-tei karilcaa jabuulgaa tasalsan baiba. Aangliin koinoos Fraanca ulas SSSR tei karilcaagaa kurcaduulzai. Poolişo ulasta nək. Voojenov aluulaasan. Mən Kitad ba SSSR ulasiin karilcaa tasarsan baigaa.

SSSR ulasiin kədəlmeriçən angi bol namiin kətəlbərieər byke delekein koontrrevoliyyciin, tabanziliigi gyicedkeke keregtə ilete jabuulgiin zamaar saatuulka gesen zabdalgiigi esergyycen ilaza garsan baina. Jmperaliistanariin zygees KDT Zam deere arcaata jabadaliigi kerkin emkidkeze enyyntei kamta 1929 ondo Dorono kizagaarta SSSR-gi esergyycen ceregiin interveenciigi bideneer sain medeze bainabdi. Jmperaliistanariin kojordugaar internacionaaltai kamta 1931 ondo manai ulas dotor kordolgiin jabuulgiigi olonoor emkidkeze interveence emkidkeke geze zabdasaniigi bideneer martaa ygeibdi.

Getele, tabanziliin byteceteigeer baiza baisanii yreer SSSR ulas bolbol byke delekein aza akuin ba ulas təriin faagtar bolzo, enyyodoo yjede kapitaaltan ulasuud bol tooko argatai bolno.

„Tabanziliin gyicedkel byteece bol byke delekein kədəlmeriçən angiiin kapitaaltan ulasuudiigi esergyyceke kubiskaliin kyce çadaligi daiçalan emkidkeke baina."

„Tabanziliin dyn bolbol kədəlmeriçən angi bol şiniigi baiguulka arga ygei ba tedener zəbkən ebdeke sandaruulka argatai gedeg byrzitenii „naidalgiin temdegiigi" butacokison baina şuu. Tabanziliin dyn bol kədəlmeriçən angi geeçe kuuçan juumiigi ebdeze sandaruuladagtiigaa adali mən şine juumiigi bariza baiguulza çadaka argatai geze ile kauulzai baina."

„Tabanziliin dyn bol, gancaarani abaza nege ulasta socialiismiigi baiguulza çadaka arga baika ygei gesen social demokraaduudiin təsəbiigi butacokison baina. Tabanziliin dyn bolbol ganca ulasta socialiis niitiigi baiguulza bolko uçariigi karuulsan ba karin iime niitiin aza akuin suuri bolbol SSSR ulasta tabigdasan baina şuu.

Tabanziliigi dərbən zilde gyicedkeed, nam bolbol manai ulasiigi gazar tariaalangiin aza akutai baisanaasani indyystriin aza akutai ulas bolgon kubilgasan baina. Tariaaçanii zizeken emçiin aza akuigaas kamtiin aza akuida orozo, nam bolbol manai ulasiigi byke delekei deere kamagaas ylemze kədeegiin aza akuitai ulas bolgon kubilgaza, enyygeer Soveed zasagiin kədee nutaguudta aza akuin beki suuriigi baiguulza,

SSSR ulasta kapitaliismiin bii bolko magad ygei uçariigi" cəm usadkagdasan baina.

Manai ulasiigi indyystrizyylke yyrgiigi şiidkeed tyynii oron nutagaa kamgaalka jabadaliigi kangaad kədeegiin aza akuigi kamtazaruulka yyrgiigi bejelyylen şiidkeze enyyntei kamta angi bolko niudargaçuudiigi buta cokiood nam bol SSSR ulasta proletaariin digtatuuriigi byri bekizyylze, nam bol ulasta socialiismiigi baiguulka jabadaliigi cəm kangaza, byke delekein proletaariiin kubiskaliin tulguuri bolko SSSR-iigi byri sainaar bekizyylze çadasan baina.

Kapitaaliis sisteemetei jabuulsan mərgəəde, seveediin sisteeme bol ilaza garaba. Kapitaliis sisteeme bol karin kapitaltan delekeideki, kədəlmeriçən angiiin ba azalçan aradiin koino geegdesen etegeediin niyden deere pankruutaza unasan baina. Nileed eryyleer bodomzoldog byrzyineriin niyden deereç pankaruutasan baina.

SSSR-iin kədəlmeriçən angi bol, tabanzilee dərbən zilde gyicedkeed odoo yjiin şine teeknigiin tulguuri deere kyce jikete kynde indyystriiigi baiguulsan ba jikeken tomo kədeegiin aza akuigi baiguulza tyynee odoo yjiin kədəə azaliin maşiinaar ba traagtaraar kangaza enyyntei kamta kyn tərəlkitənii tykede yzegdee ygei yiledberiin kycenii əsəltiin kurdabçaliigi karuulan olson baina.

Soveed ulasiin zil bykenee arbanziliin alkamaar uragşaa dabkiza jabasan yjede kapitaaltan ulasuudiin aza akui bolbol byke delekein ediin zasagiin ed ketersenii kriizisiin cokilto dooro orozo zil bykenee arbanziliin gedergee gyize, yiledberiiingee kycigi butargan sandaruulka zamaar dooşoo oroson baina.

Manaida SSSR ulasta kədəlmeriçən angiiin ba azalçan aradiin aza amidaraliin baidal bol arcalta ygei debzeze baina, manaida, tabanziliin dyn deere bolkodo, azalgyi jabadal ba kədəlmeriçən angiiin dunda, əgələə ədərtə naidagdaka ygei jabadal usadkagdasaar kojor zil bolbo. Manaida SSSR ulasta kolkoosiin baiguulaltaar, tariaaçan aradiin ygeiteiner boltooron şakuu kabaaduulagdasan ba enyynii yndeseer nam boi tariaaçan aradiigi juumatainar juuma ygeiner geze kubaarilka jabadaligi ba kədəə nutagta guirançalga bajazaralga bolodogiigi cəm usadkazai.

Tedeniide kapitaaltanuudta, byke delekein ediin zasagiin kriizisiin gynzygyireketei kamta, odoo yjede 40 milioon tooto azalgyiçyydiin aarmi bol oloşorozo yrgelzelseer begəəd, karin kamta deere azalgyi jabadalaas zuun tabin milioon kynyyd jadaraza baina. Tedeniide, arbaad milioon tariaaçadiin aza akui sandarça butarça arbaad milijoon tariaaçad gurinça bolon kubilza baina.

Tabanziliin təsəbiigi gyicedkeseni byteece bolbol, mən Leeninii zakiaagi bejelyylen gyicedkeke keregiin namiin byteece mən bolno

Deede-Ydiin namiin emki baiguulgiin idebkitenii temdegleke uçar bol, tabanziliigi gyicedkesen kereg ba Leeninii zakiaagi bejelyylsen keregiigi nam bol nəkər Staalin tyryytei Leeninii Təb komiteediin kətəlberieer gyicedkesen baina. Mən nək. Staalin bol kubiskalda esergyy trockiizmatai temecesen temecelde Maarksiizm ba Leeniniizmiigi kamgaalza abasan baina. Manai ulasiin ba byke delekein prolitaarinariin ojuun ukaanda nək. Staalinii nere bolbol, socialiizma baiguulaltiin kamag yjenyydtei, ba yndesenii asuudaliigi SSSR ulasta şiidkesen kereg bolon, byke delekein ogtiabriiin teləə temeceke keregte byke delekein proletaarinaariin kamag ilaltanuud bol nigta kolbootoi baika baina geze temdeglene.

„Syyliin arbanzilde dairaldamaar baisan kamag ajuulnuudiigi dabaza, zamda manai uçarasan kamag berkeşeelnyydiigi dabaza manai namiigi kədəlmeriçən angiigi ba kamag ulasiigi manai Leeninii ynen nəkər, sain suragça bolko nək. Staalin kətəlezə" garsan baina geze idebkiten temdegleke baina.

Manai nam bol kezeedeç məneə nək, Staalinii kətəlberieer jabasaniigaa adali bata negedesen iime negedeltei baigaa ygeisen.

SSSR-iin dotoodiin ba olon ulasiin baidaliigi bekizyylke kereg ba kapitaaltanii kyrieleed baisan syyliin arbaad zilnyydte socialiis baiguulaltiin aguu jike keregyyd bolbol aguu jike leenin josonii barimtatai baiza enyyni, təmər mete ereltetei nairalduulan jabuulka kereg baisan ba eneni əərə deere ceb ceke Staalinii tamagatai ba Staalinii yyske[1] jabuulgatainiilete karagdaka baina

„Kerbee byke delekein prolitaarinar bol aguu jike sobiitiiin uridaas ton naidaza ceke oçozo, aguu jike angiiin dainda dətələze, kubiskal ba dain ceregiin kojordoki yjedeni ene dainda belen baikiigi ojuun ukaanda meden orozo jabasan baikada zəbken enyyn deere nəkər Staalinii tyykete aça yre baina jum. Tyynii kətəlberieər, Kominteerniin tug dooro byke delekein kədəlmeriçən arad bolbol, kapitaliizmiigi usadkaza proletaariiin digtatuuriigi baiguulkiin teləə ilalta jikete dainda oroko baina" (Manuiilskiin).

Namiin idebkiten bol namiin keregiigi kubilgagçad kojor niuurtan bolko Eesmont, Smirnoov Tolmaçovtanii tukai, pleenymiin bolşoviig çanartai şiidkeberiigi kyndete deere olon zəbşəəzə bajariigi kyrgeke begəəd tiin edenereni kelen deeree namiiin zinkini şugamtai zəbşəərelcəzə karin ynen kereg deeree namiigi kuuraza, namiin bileediigi ba namiin geşyynii neriigi kontrrevoliyyciin yyrgede keregelze baisan baina.

Namiin idebkitenii cuglaan bol uridanii baruun opoziiciin tologoi baisan Riikov Toomsko ba Şmiidteneriin namiin zinkini şugamda joso barimtalan kabaadaza baisaniigi ogto bolko ygei deere toolozo baina, tiin tedener bol nen tyryynee çukala ajuultai bolko baruunii oportuniistanariigi ba namiin zinkini şugamiin teləə eldeb kelbereliigi esergyycen temeceke jabadaliigi əəsədiingəə ujalga geze sanadag ygei baigaa.

Namiin idebkiten bol kojordugaar tabanziliigi byteeceteigeer gyicedkekiin zorilgoor pleenymiin tabisan yyrgenyydiigi gyiced ekiin zorilgoorj TK-iin Leeninii zinkini şugamiin teləə byteeceteigeer temecekiin zorilgoor eldeb janziin oportuniismatai byri ebseşegyi bolşoviigiin temecel jabuulkiigi ba nen tyryynee çukala ajuultai bolko baruunii oportuniismiigi eriseer temecen cokiko keregte əəsədiigi daiçalan emkidkeke baina. Namiin idebkiten bolbol kamag Buriaad-Mongoliin namiin emki baiguulgiigi kədəlmeriçən angiigi ba azalçan təməniigi byri jike kubiskaliin seremzetei bolzo, əəsədiingəə zagsaaliigi nam ba tyynii nək. Staalin tyryytei Leeninii TK-iigi toiron zagsaza pleenyymiin şiidkeberinyydiigi tyrgen şudalan yzeze bejelyylen gyicedkekiigi urika baina.

Namiin idebkiten bol suurinaas butacokigdoson əəsədendəə „kədəlmeriçən tariaaçanii" bag əməsəsən baiguulalta, kolkoosuudaar ba alban gazaruud. şine barilganuudaar taraza niuugdaad baisan əkezə baisan angiin syylçiin yldeciigi tendeeseni zailuulza, foonto byrieer cobtolzo oroson socialiismiin dobtoolgodo esergyyceke jabadaliiginj daraza soveed zasagiin tulguuri bolko olon niitiin zəəriigi kamgaalkiin teləə edenerini eris bolşovligiin temecel jabuulgiigi kamag namiin emki baiguulgiigi uriza ba enyyni gyicedkekiin teləə, kubiskalta kuuliigi jabuulkiin teləə əəsədiingəə daiçalan emkidkeke baina.

Namiin idebkiten bol pleenymiin namiin ceberlelge jabuulka tukai şiidkeberide bajariigi kyrgeze, namiin emki baiguulgiigi angiiin talaar karşa kynyydees, alban koirog bolzo zadaran kubilsan kamag janziin oportuniistanaraas ceberleke keregte əəsədiigi daiçalan emkigkeke baina.

Namiin idebkiten bol socialiis meriicəə ba gabşagaiçalgiin azal kədəlmeriiigi bolşoviig josoor emkidkeze azaliin zajagiigi saizaruulsanii yndeseer yiledberiiin byteemziigi jikeer saizaruulza byteeke edleliin yniigi kimdaruulkiin teləə yyskel zorigiigi emkidkeke keregte əəsədiigi daiçalan emkidkeke baina. Aza akuin gamnaltiin ba bodoto josonii aza a k u i n tooconii t ə t ə ə temeceke temecel bol aza yiledberiiin baiguulaltiin şine barilgiin ba sovkosuudiin dergedeki komuuniista byriiin yyrge mən bolko josotoi.

Leeninii tugtaigaar kədəlmeriçən angi ba nam bol ogtiaabriiin kubiskalda ilasan baina.

Leeninii tugtaigaar nək. Staalinii kətəlberieer nam bol manai utata socialiismiigi baiguulka jabadaliigi kangasan byke delekein proletaarinariin kubiskaliin beki tulguuri baiduulzai.

Leeninii tugtaigaar nək. Staalinii kətəlberieer, byke delekei deere proletaariiin digtatuuriin teləə temeceke temecelde bidenerilakabdi

BK(k) Namiin Leeninii Təb Komiteed mandag!

Manai udaridagça ba surgagça nək. Staalin mandag!

KOLKOOSIIN OLZO BA URGACA KUBAALGIIGI DARUI DYYRGEKE

Kolkoosiin ozlo kubaalgiigi şuud kurdabçalka.

Kolkoosiin olzo ba urgaciigi kubaaka geze nam zasagiin tabisan syylçiin bolzor dyyrizei. Manai zyyn-sibiiri kizaar dotor BK (b) Namiin kizaariin komiteediin ba kizaariin kinan baicaaka komiisuudiin togtooliin josoor kolkoosiin olzo ba urgaciigi kubaaka jabadaliigi pevraali 1-de cəm dyyrgeke josotoi baisan jumaa. odoo manda baisan medeegeer bol manai respyybiigiin 1600 kolkoosuudiin araikan 130 kolkoosuudta olzo ba urgaciigi eceslen kubaasan baina. Kolkoosiin olzo ba urgaciigi kubaaka jabadaliin beledkeliin kədəlməri bol tariaa beledkeliin təsəbiigi gyicedkeke ba yrisenii foondoni təsəbiigi baiguulka jabadaluudiigi kurdabçalkiin negen çukala tylkiyyr bolzo əkə josotoi baisan çuu.

Manai zarim aimaguudiin olonki somon, kolkoosuud bolbol tariaa beledkeliin təsəbiigi nojaabri ba jikenki kubini dekaabri sarada gyicedkesen baina. Uçar iimees gazariin, nam, zəbləlyydiin emkinyyd bol, yrisenii foondiigi baiguulka jabadaliigi daiçalkii josoor tabiza, enyynii təsəbiigi 100% gyicedkeze, kolkoosiin olzo ba urgaciigi imagta azalta ədəriin too ba çanariin yndeseer kubaaka jabadalda oroko josotoi baisan.

Bodoto baidal bol aimaguudiin, kədəənii nam, zəbləliin gazariin, kolkoosii emkinyyd ba mən gazar tariaalangiin aradiin komisariaadç bol ene ulas təriin udka çanartai jabuulgiigi daiçalkii josoor tabiza çadaa ygei baisani deereki toonoos ile medegdene.

Təbiin Gyicedkeke komiteed bol sajakan GTAK ba Koriiin aimagiin gyicedkomyydiin olzo ba urgaciigi kubaaka jabasa tukai iledkelyydiigi əəriingəə tyryylegçe geşyydiin suudal deere sonosood enyynii jabasa ton kangalta gyeigeer jabana geze temdeglesen baina. Iime kangalta ygei jabasanii gol şaltagaanuud juub gekede, olon zyilyydiigi zyilçelen temdeglesen baina.

Ekin tyryyn-GTAK, AGK ba somonii zəbləlyyd bol kolkoosiin olzo ba urgaciigi kubaaka uridçalan jabuulka beledkeliin kədəlmeriiigi tasalduulsan. Tariaa beledkeliigi gyicedkesen olonki kolkoosuud bol yrisenii foondo baiguulka bolzoriigi tasalduulsanaas olziigi eceslen kubaaka jabadalda saad tybeg kiizei. Olziigi kubaaka jabadaliigi toiruulza kolkoosiin niite, zəbləltə emkinyyd emkidken kabaadaa ygei, aimagiin gyicedkomyyd, somonii zəbləlyyd ene kampaaniigi oportuniis josoor cegnee ygei ba busa olon zyilyydiigi temdeglezei.

Olonki aimaguudta kolkoosiin olzo ba urgaciigi kubaaka jabadaliigi imagta əərəə byteke josoor tabisanaas odoo olzoo kubaasan kolkoosuud jərə keden kubi bolko baina. Selengiin ba Mukar-Şiberiin aimaguudta kolkoosiin olzo kubaaka jabadalda ekileeç ygei baina.

Iime baidal bol caaşadaa jaaç ebseşe ygei baina. Tariaa beledkeliin ba yrisenii foondo baiguulka təsəbyydiigi gyicedkee ygei kolkoosuud ene daruida təsəbəə şuud gyicedkekiin koinoos byke kycee emkidken kanduulza, kolkoosiin olzo ba urgaciigi eceslen kubaaka jabadaliigi dyyrgeke josotoi. Kolkoosiin olziigi imagta niudarganii tegşedkeke josoor kubaaka geze ermelzeze baisan niudargaçuud ba mən tedenii aagintanuud çanga kariuu abka josotoi.

Gazar tariaalangiin komisariaad, aimaguudiin namiin komitedduud, gyicedkomyyd, gazariin emkinyyd tariaa beledkeliin ba yrisenii foondiin təsəbiigi gyicedkesen kolkoosuudiin olzo ba urgaciigi kubaaka jabadaligi darui kurdabçalza enyyniigi olzlin ədəryydte gyicedkeke keregtei. Tariaanii ba yrisenii foondo baiguulka təsəbiigi gyicedkesenii syylde yldesen boro bodoliin məngən kubiiin olzo bol zaabol kolkoosçodiin garta əgtəkə josotoi.

Olzo kubaariiigi [...] zaltataigaar əngəı[...] zə baina.

Tynken. Kereenii somonii [...] diivizoon" geze kolkoos bol, [...] onii olzo kubaariiini amza[...] gaar gyicedkezei. Ene amz[...] juunaas boloob gekede, en[...] koosiin nigtalan bodogço [...] Ajuuşiin D. gegçe 1933 onii [...] saraas koişo kədəlmerilezə, [...] olziin kubaariiin beledkeliigi [...] sainaar emkidkeke ba tooco[...] təlbərieə emkiteigeer gargaz[...] dəlmerilesənees bolno.

Ene kolkoos bol Kereenii s[...] dotorki kolkoosuudiin nege[...] azaltai kolkoos baika jum. [...] bişe kolkoosuudaas urida ty[...] jabana. Ziliin byke toocoo [...] za janvaari 13-nii ədər byk[...] koosçodiin kural deeree too[...] dyyrgeltiin iledkel kiize bat[...] san baina. Ajuuşiin gegçiin [...] keçeeltei kədəlmerilesenəe[...] ilaltatai baina şuu.

Soninii sorbolzo[...]

Mukarşiberiinkid [...] kubaariiigi tasald[...] zai.

M. Şiberiin aimagiin ko[...] uudiin olzo kubaariiin jab[...] jamarç beledkel kiigdene [...] „əərəə bytekede naidaad b[...] baina.

Aimagiin kolkoosiin kol[...] zygees ene jabadaliigi uda[...] jabadal ugta baika ygei bain[...]

M. Şiberiin aimag bolbol [...] aabeledkeliigi urid dyy[...] somon, kolkoosuudta, ertee[...] koosiin olzo kubaariigi bele[...] gesen nan zasagiin togt[...] kazagairuulsan labtai.

Gadana Kolkoosiin urgaca[...] kubaaka jabadaliigi azakui[...] təriin udka çanartai bais[...] cegnee ygei baina.

M. Şiberiinkid bol, olzo k[...] riiigi darui cagaa emkidkez[...] tiin nebtereliin kədəlməri [...] jabuulza, oportuniis yzel g[...] çadtai eris temeceze, olzo k[...] riiigi 100-kubi gyicedkeke j[...]

Proleta[...]

Əbəsə tezeeliigi gamnaza, malaa sainaar əbəlzyylke

(Spicaliistiin biçeg)

Buriaad-Mongol respyyblig dotor odoo toologdozo baigaa maliin too tologoini bol Aradiin aza kuin toocoo byridkeliin ypravleen iin 1932 onii ijyyli negenii medeegeer 1,209, 785 tolgoi mal baina, tiigeed odoo əbəliin yjede byke tezeeleer dutamag oroson, ilangajaa Buriaad-Mongol respyybligiin baidalda yndesen tezeel bolko əbəsenii talair 321,479 toono toologdoko, tyynees gadna aimag rajoonuud byri ene toogi kubaaza karabal iime:

Aimaguud	Dutasani too noor.	Kangasani %
Agiin . . .	51,083	72,7
Alairiin . . .	14,814	80,8
Bargazanii .	20,617	55,3
Bookon . .	12,432	70,2
D. Yde . .	41,454	35,2
Zakaamin .	15,359	67,3
Kabaansk .	31,947	14,2
Kiaagta . .	37,498	31,4
M. Şiber . .	19,726	58,0
Selenge . .	71,958	38,9
Tynken . .	13,049	75,6
Kori	10,437	81,0
E. Bulgad .	1,097	98,6
K. Baigal . .	3,749	30,4
Bauunta . .	3,505	41,3
Respyylig dotoroo kamta.	321,479	56,7

Gancakan Jaruuniin aimag bol 27.246 toon əbəsətei; aimag dotoroo əbəsəər kangasani 183,8 kubi bolno. Deere zaagdasan toogoor karabal respyyblig dotorki byke maluudiin tologoigi 56,7 kubi əbəsən kooloor kangasan baina, bişe şimetei tezeel kooloor byriç muu kangasan azai.

Baicaabal, odoo əbəliin cagaa malaa, əbəsə tezeeleer kangakiin teləə tus azal byri, tus ail byri baisan tezeel kooliin resyyrsiigi gabşagai josoor cugluulza ba enyyntei kamta zapaas baisan tezeel kooliigi cag dotorni gamnaza kimgadaka josotoi.

Odoo kyrtel ərgən niite kolkoosçon ba emçiin azaltan bolbol tezeel kooliigi narinaa kimgadka jabadaliigi çukala deere olozo çadaa ygei baina. Zişeelbel, əbəseç abaad yzebel, əbəsəkuriaalgiigi cag bolzoroosni kozomduulan abana gekees baitagai, əbəsəə muugaar katuaka, kuriaaka ba syrelkedee əbəsəniigəə şime şyysiigi tuiliin jikeer geeke zergeer jikenkini miil əkədəg tula əbəldəə malaa tezeekede jamarç aça tusa ygei baidag azai.

Olonki gazaruudta əbəsə tezeelee gargaşalkadaa jamarç medee ygeigeer gargadag jabadal olon yzegdene. Namariin yjede malaa keden dakin jikeer ba maliin koolozo cadakaas ilyy gartala ideelyyldeg baina, tiigeed kabartaa malaa kooluulka tezeel kool ygei suudag baika juma. Iigeze baiigaka ygein teləə, əbəliin bailgiin yjede kool tezeeliigi bilçeeriiin kool tezeeliin gartala kubaarilan emkidkeke josotoi.

KTF, kolkoos ailuud byken tezeel kooliigi erkim sainaar kimgadan gamnaka, enyynii tula əd[...] ədər, cagaas cag byri, mal [...] tezeel kool geeke yrike jab[...] eris çangaar temeceke josot[...]

Enyyniigi byteekee oroldo[...] yiledberiin azaliin tasag byr[...] la kereglee tezeel kooliigi [...] guulza, en tezeel kooldoo [...] dligi kubaaza kedeçeneen [...] koolokiigi oloko.

Əbəsə tezeel cabçaza ab[...] şemiini geel ygei gamnaza [...] çukala.

Bidener bol ilangajaa [...] tezeel bolko soloomo, mə[...] koolosiigi keregseen ygei [...] kandadag baina. Zişeelbel [...] dotorni kuriaaza abal ygei ca[...] daruulka ba tariaagaa cokis[...] rui tedenee galdaka zergeer[...] dadag baika jum Ene bol zig[...]

Ton çukala sanalaa tabik[...] sotoi juuma gekede, eldeb [...] beriin stoloovoos garsan y[...] lyydiigi abça, ilangajaa kəd[...] riin maliigi kooluulka tuilii[...] kala geze medeke keregtei

Tezeel kooliigi geeke ba [...] kereglede jabadal bol byk[...] dotor ba ilangajaa kədəlm[...] yjede maliin tezeel kooliigi [...] dotorni ba noormiini gyiced[...] dəg ygeigees bolno. Tiimee[...] dəlmeriiini mal 58-kubi ta[...] boro bodoliin, 45-kubi əbəs[...] kubi zmeeke idededeg baina[...]

Enyynees ile baina: kəd[...] riiin maliin byke daabriaa d[...] ke edleke ygei jabadal bol, [...] liigi muugaar tezeedegees [...]

Kool tezeeliigi kubaakadaa[...] gajaa saadag ynieende şi[...] kool əkə. Kerbee gagcakan [...] liini kangaka kool idyylbel [...] əkəkiin tuilda kyreze şibke[...] seer daarakaas bişe juuç əkə[...] ba syyç gargaka ygei.

Aşag olzo jikeer əgəkə m[...] dni tezeel kool muutaigaa[...] maka nooso g. m. bagaar[...] baina. Əbəsə tezeeliigi kub[...] daa maluudiigi tərəl tərəleə[...] gan tezeeliigi zokioon nariz[...] ygeigeer dyyrene ygei, basa[...] tuu zyil baika jum, juub [...] bairiin kyitenees maluudani [...] moos ilyy kool idedeg şuu. [...] deerees, əbəliin cagta malii[...] laan baira bariza kool teze[...] kimgadan gamnaza maliigi z[...] ideelyylke josotoi.

Kool tezeeliigi zəbəər [...] ba syynii garalgiigi sainaar [...] ka josotoi. Kool tezeeliigi [...] ba maliigi ykyylke jabadalta[...] temeceze, təliigi 100-kubi s[...] abaka, maliin bairiigi sainaa[...] laanaar bariza, maliigi əb[...] ykeke jabadalaas 100 kubi [...] za baika josotoi. G-[...]

Deede-Yde kotiin bolşoviiguud BK (b) N-iin TK diin ba TKK-siin tyykete pleenymiin togtooluudiigi bejelyylkiin tula kyçee kebçələn zagsakaa medyylebe.

Janvaariiin 29-iin ydeşe Deede-Ydiin təmər zamiin klyybte Mozin ba kotiin namiin emkiiin edebkitediin cuglaan bolbo.

Klyybiin jike zaala bagtaka çadalaaraa dyyrgegdesen minga garan komuniistanuudiin əmənə BK (b) N iin Byr-Mon. Mozkomiin kariuucalgata darga nək. Iibaanov BK (b) N-iin TK-diin ba TKK-siin janvaariiin ekieer togtoson kamtarsan pleenymiin tyykete jike kədəlmerileliin dyngyyd tukai delgerengii iledkel kiibe Deede-Ydiin bolşoviiguud nək. Jirbaanoviin 3 cag ərgəlzələsən iledkel nariaar şagnagsanii udaa dojo jariaan deere nəkəd Koruugiin, kvanoov, kiin, Neçaajv, Melioov, Fomiçoov bolon busanuud garaza pleenymiin togtooluudiigi negen duugaar saişaaka zuuraa Buriaad-mongoliin baidal deere jaaza bejelyylkiin azal keregiin duradkaluudiigi uriuulaba.

Namiin edebkltediin cuglaan bol nək. Staalinda utasan dokioo ilgeze BK (b) N-iin T-K-diin ba TKK-siin kamtarsan pleenymiin togtooluudiigi Buriaad-Mongoliin erke baidal deere arba dakin kycee kebçelezə zagcan bejelyylkee medyylsen togtool negen dugaar batalaza ababa.

Finaansiin kampaani

Finaansiin tɵlɵɵ temeceke teempiigi şuud deeşelyylke

Iime teempe kvartaaliin tɵsɵbiigi tasalduulkiin ajuulda tabina.

BM. respyyblig dotor 1933 onii ekin kvartaaliin mɵngɵn zɵɵri elsyylke tɵsɵbiin gyicedkel tuiliin ilgşyyriteigeer dyyrgegdeƶe jabana gebel, 1933 onii janvaari 20-nii ɵdɵriin medeegeer kvartaaliin tɵsɵbiigi byke respyyblig dotoroo 3,2 - kubi gyicedkegdebe.

Aimaguud byri ilgaad karabal: Aga-1933 onii ekin kvartaaliin mɵngɵn zɵɵri elsyylke tɵsɵbiin 2,2-kubi gyicedkeƶei 13-daki suuri ezelsen baina, Aalair-0,8-kubi, 15-daki suuri, Bookon-4,5-kubi 8-daki suuri, Bargazan-5,1-kubi, 6-daki suuri, Bauunta—0,—kubi, Deede Yde—10,2—kubi, 1—deki suuri, Jaruuna—3.7-kubi, 12—deki suuri, Zakaamin—5,4—kubi, 5-daki suuri, Kiaagta—4,0—kubi, 11-deki suuri, Kabaan—4,6—kubi, 7—deki suuri, M. Şiber—4,2—kubi, 10—ki suuri, Selenge—1,7—kubi, 14—ki cuuri, Koito Baigal—0,—kubi, Tynken—8,4—kubi 2—daki suuri, Kori-4,3-kubi, 9—daki suuri, Ekired Bulgad—5,8—kubi, 4—dɵki suuri. ezelen gyicedkeƶei.

Koto deere karabal: Deede-Yde koto—0,2—kubi, 16—daki suuri, posioolog—Mesovei—7—kubi, 3-ki suuri.

Deere durasagdasan byridkeliin medeegi şalgaad yzebel' kediiken aimaguud negeç mɵngɵ cugluulaa ygei, enyyniigi ɵɵrɵɵ byteke oportuniis josoor tabiaad baina.

Gebeç bişe aimaguudni ba byke respyyblig dotoroo ebseçe ygei muu sulaar gyicedkegdeƶe jabana. Tiime tulani darui cagaa eres kubilalta kiiƶe, ekin kvaartaliin mɵngɵn zɵɵri elsyylkiin tɵsɵbiigi 100-kubi gyicedkeke jabadalda byke emkinyyd çarmain oroldoko josotoi.

Zonii mɵngɵ yrieed jamarç kemƶee abtaa ygei baina.

Aga, Ɵrɵɵnein somonii samuu jabadaltai Norbo—sambuu Ƶambaliin gegçe şurgan orood, mɵngɵn sangiin kampaaniiigi kurdabçalka jabadalda baga bişe saad tatasan baina.

Mɵn somonii niudargan Buda Baldanii gegçiees nekegdeke baisan 400 tɵkɵrigiigi, nerelegçe Ƶambaliin gegçe tuşaan abaad, tyyniigi yrilte kiisen baiƶa, ene nazagai jabadalta Ƶambaliin gegçiigi jamarç kariuucalgada kabaaduulaagyi karin kɵdɵɵ azaliin toskonii naidalgata bolgoson baina.

Ene metiin buzagai jabadaltaniigi olon niitiin ba somzɵblɵliinç kariuucalgatai albanda jabuulƶa, ecestee mɵngɵn zɵɵri elsyylke tɵsɵbɵɵ tasalduulkiin tuilda kyrgekeni, kenii gem geeçeb.

Basa 1932 onii 4—ki kvaartaliin mɵngɵn sangiin tɵsɵbiigi gyicedkeegyi kolkoosuudç baina. Ƶişeelebel: „Kominteern" geze arteel bol, maşiiniin aagciin ba bişeç yriin 253 tɵk. 36 mɵn. dojomkotai baina.

Uçar iimees tus somonii zɵblɵl bol, mɵngɵn sangiin kampaaniiigi bişe kampaaninuuudaas geegdyylke ygei ba ton nigtaar kolbolduulan jabuulƶa, ɵɵriingɵɵ aparaadta tonç naidamtai sain nɵkɵdiigi kabaaduulƶa, olon niitiin dunda nebtereliin kɵdɵlmɵriiigi ɵrgɵdkɵn kɵdɵlmɵrilkɵni ene ɵdɵriin daiçalkii asuudal bolood baina.

C. 12.

32 onii teempiigi orkiƶo bolko ygei

Aga, Aduun—Çuluunii kuşuunii Gyicedkeke komiteed bol, 1932 onii byke kvaartalnuudiin mɵngɵn sangiin tɵsɵbyydiigi 100 % ba ilyybçelelen cag bolzoroos uridçagan gyicedkeƶe, aimagiin tɵbɵɵs ilkabtar jike magtaaltai bolƶo, şagnal abasan ilaltatai aad, odoo angi ygei socaliis bɵlgɵmiigi baiguulagdaka 2—ki taban ƶiliin tɵsɵbiigi ugtaƶa, finaanciin froontiigi çangadkaka josotoi baisan bolboç, janvaari 25—nii ɵdɵriin medeegeer 1—deki kvartaliin mɵngɵn sangiin tɵsɵbiigi 5 % gyicedkeƶe çadaagyi baina.

Deere dursagdasan ebseçegyi teempiigi ene darui orkiƶo, ynekeer bolşoviig teempiigi kereglen, 1933 onii mɵngɵn sangiin tɵsɵbiigi kvaartal bykende 100 % ba ilyybçelen gyicedkekiin tɵlɵɵ daiçalkii josoor orokoni Aduun—Çuluunii bolşoviiguudiin ene ɵdɵriin zorilgo bolbo.

K—Geşyyn.

Dojomkoo şuud dyyrgeke

Aga. Agiin somonii Çuluutain tasagiin Dondog Delgeriin neremƶete arteel bol 1932 onii 4-dɵki kvaartaliin mɵngɵn zɵɵri elsyylgiigi erçemtei jabuulbaç kvartaaliin tɵsɵbiigi 81-kubi gyicedkesen. 1933 onii ekin kvaartalda orokodoo dojomkotoi baiba.

Tiigebeç, ene dojomkoo 1933 onii ekin kvaartaliin tɵsɵbtɵi kamtaruulan daiçalkii josoor gyicedkekiin tula kolkoosçod bygede oroldoko josotoi.

D. N. D.

Angiin arasaʙeledkel

Angiin arasa ʙa mekserjoo ʙɵledkelde ilalta tuillasanii tula B-M respyyʙlig şagnagdaʙa

Bolşoviig ilaltaa caaşani bekiƶyylke

Buriaad-Mongol respyyblig bol 1933 onii 1 dygeer kvaartal dotor 542120 tɵkɵrigiin angiin arasa ba mekserjoogiin tɵlɵɵ temeceke josotoi.

Angiin arasa ba mekserjoo beledkeliin jabadaliigi karaad yzekede tyryyçiin 2 dekaadada angiin arasanii talaar 23,3 proceente ba mekserjoogiin talaar araikan 11,8 proceente gyicedkegdesen. Enyyneees tobçolood yzebel angiin arasa beledkel bol baga zerge kangaltatai baibaç mekserjoogiin talaar ton kangalta ygei ba mekserjoogi olşooko ygei jabadal urda nete zarim negen emkinyydiin zygees (ilangajaa Burkopsojuuz 1 kvaartaliin tɵsɵbiigi 76,8 kubi gyicedkeƶe garsan baigaa) yzegdeseer baina.

Uçar iime deerees angiin arasa ba mekserjoo beledkeliin froonto deere amƶaltatai temeceƶe, 1 dygeer kvaartaliin tɵsɵbiigi cag bolzor dotoroni ilyybçelen gyicedkekiin tula 4 dygeer kvaartal dotoroo tuilsan teempee aldaka ygei josotoi bide.

Odoo manai respyybligiin gol gol beledkegçe emkinyydiin beledkeliin tɵsɵbiin gyicedkegdeƶe baisaniigi dekaada dekaadaar abaad karakada zarim emkinyydiin teempeni ulam dooşoo oroson baika jum. Ƶeşeelbel: Burkopsojuuz bol angiin arasanii talaar 1 dygeer dekaada dotor kvaartaliin tɵsɵbiin 7,4 proceente gyicedkesen aad 2 dugaar dekaada dotoroo mɵn kvaartaliin tɵsɵbiin araikan 4,6 proceente gyicedkesen baika jum. Enyyn deerees karaad yzekede nege dekaadaas nɵgɵɵ dekaadada orokodoo Burkopsojuuziin teempeni deeşee boloo ygei karin dooşoo orosoni ileken baina şuu.

Enyyn tukai BK(b) Namiin Zyyn-Sibiiriin Kizaariin Komiteed bol ɵɵriingɵɵ togtool dotor biçekedee „1932 onii 4 dyygeer kvaartalda eekspertiin zyilyydiigi beledkekiin tɵlɵɵ temecesen kɵdɵlmɵriiin dyrişel ƶişeenyydiigi kalan abkiin yndeseer eeksportiin beledkel tukai ɵɵriingɵɵ kɵdɵlmɵridɵ bolşoviigiin bodoto teempiigi delgeryylke ba 1933 onii 1 dygeer kvaartalda eeksporte beledkeke tɵsɵbiigi gyiced dyyrgeke jabadaliigi kangaka tukai BK(b) Namiin Kizaariin komiteed bol Buriaad Mongol MK ba mɵn tereçelen beledkegçe emkinyydiin kɵtɵlɵgçɵdiigi ujalgalna gesen baina.

Manai Buriaad-Mongol respyybligiin namiin emki bol socialiis mɵriicɵɵ ba gabşagaiçalalgiigi kolkoosçon ba ɵmçiin azaltan aradiin duunda delgeeryylkiin yndeseer eeksporte beledkeliin kɵdɵlmɵridɵ dairaldasan kamag byke berkeşeelyyd, angiin daisan niudargaçuud ba oportuniis etegyydiin zyriçelyydiigi zam deerees butacokin zailuulƶa, eeksperte beledkeliingee tɵsɵbiigi gancakan gyicedkekeer yle baran nileed ilyybçelen gyicedkesen ba enyygeree Buriaad-Mongoliin emki bol namiin zorilgiin tɵlɵɵ bolşoviig josoor temececeke temeceliin ƶişeegi azal kereg deeree karuulsan baina.

Uçar iime deerees BK(b) Namiin Kizaariin komiteed bol Buriaad Mongol respyybligte şagnal ɵgɵsɵn baina gebel: 1. Erkim gabşagaiçuudiigi şagnakiin tula 1500 tɵkɵriigi mɵngɵɵr. 2. Eksporte beledkelde bolşoviig ilalta tuilsan somonii zɵblɵliin tyryynyydiigi şagnakiin tula 250-250 tɵkɵriigiin 5 şagnal bii. 3. Arşaanda suuka 6 şagnal.

Mɵngɵɵr ɵgtɵsɵn şagnaluudiin 60% aƶa yiledberiiin tavaaraar ɵgtɵkɵ ba 40% mɵngɵɵr ɵgtɵkɵ baina.

Buriaad Mongoliin namiin emkinyyd ba byke kolkoosçon ba ɵmçiin azaltan araad bol 4 dygeer kvaartalda tuilsan bolşoviig ilaltanuudaa ulam caaşani bekiƶyylƶe, 1 dygeer kvaartaliin eeksperte beledkeliin froonto deere mɵn bolşoviig ilaltatai gerka josotoi.

R. Bimbiin.

Agiinkidiin teempe ʙa çadaʙariiigi kalan aʙagtii.

Agiin aimagiin anguuçanii sonuuƶa bol, ɵngɵrɵgçɵ 1932 onii 4 dygeer kvaartaliin eldeb janziin beledkeliin tɵsɵbiigi cɵm ilyybçelen gyicedkeƶei.

Ƶişeelebel: elbeb angiin arasa 092 tɵkɵrigiinkiiigi beledkeke tɵsɵbtei baigaad tyynee 16317 tɵserig kyrter beledkeƶe tɵsɵbɵɵ ...ɵk kubi gyicedkebe. Meeksirjoo ...241 tɵk. beledkeke tɵsɵbtɵi bai...106d 1162 tɵk. kyrter beledkeƶe ...gaabɵɵ 109,0 kubi gyicedkebe. ...tɵsɵb şubuunuudiigi 1600 tɵk, ...Elde keke tɵsɵbtɵi baigaad 5144 ...beled kyrter beledkeƶe tɵsɵbɵɵ ...ɵk. bi gyicedkebe. Zerleg an...353 kuaka 5300 tɵk. beledkeke ...giin mi baigaad tyynee 5499 tɵk. ...tɵsɵbteƶe tɵsɵbɵɵ 103 kubi gyi...beledken baina.

...edkese altanuud bol, imagta so...

Ene ilɵriicɵɵ ba gabşagaiçalka ...ialiis mgi azal kereg deeree be...jabadalii bolşoviig teempiigi ɵɵr...elyylen, dasanlini aça ba uul be...ɵlƶɵ çadte ali bolkoor saad tybeg ...edkelyy uçaruulkiigi oroldogço angiin daisad, niudargaçuud ba lama nojodto eris çanga cokico ɵgçɵ çadasaniigi bodotoor gerçelne.

Tiin odoo ilbeb beledkeliin tɵsɵbiigi gyicedkeke jabadalda koƶomdoƶo jabasan aimaguud bol[1] Agiinkidiin teempiigi ba çadabariiigi kalan abça tɵsɵbɵɵ oiriin cagaa erkebişe gyicedkekiin tɵlɵɵ çarmaika josotoi.

N.C-giin

Angiin arasa ba mekserjoo beledkeliin 1 dygeer kvaartaliin tɵsɵbiin gyicedkegdesenii tukai janvaari 20—nii medee.

Beledkegçe emkinyyd	Angiin arasa.		mekserjoo	
	1933 onii 1 dygeer kvaartaliin tɵsɵb.	gyicedkesenii %	1933 onii 1 dyrgeer tɵsɵb.	gyicedkesenii %
Vostsibpyşniine	243560	20,8	35752	12,6
Burakootsojuus	194,848	29,2	13748	10,1
Burkopsojuus	48712	12,0	5500	10,2
Kamta—	487120	23,3	55000	11,8

Niitiin socaliis zɵɵri oiroo kyrteşegyi nangin

Kulaga yrilte kiike jabadaluud bol ede uridiin kynyydiin (niudarganii) „jaʙuulgiin" gol majag mɵn (Staalin)

Korotondo kemƶee aʙtaʙa

(Manai tuskai biçegçees).

Mukarşiberiin aimagiin Cuulgiin somonii „Oçon" geze kɵdɵɵ azaliin komuuniin gɵn jike kulagain tukai kereg „B-M Ynen" sonindo ileryylegdeƶe tyyn tuşaa mɵrdɵlgɵ meşkɵlgɵ jabuulsanii B-M ulasiin Deede syydiin daalgabariaar Cuulga nutagiin Kyrke—kajaa bɵlɵg deere şyyberi bolbo.

Kulagailagdasan bykii zɵɵriiin too tologoigi syydiin ileryylƶe olkodo iime baiba gebel: 16 tologoi aduun, 16 tologoi yker, 5 plyyge, 1 beejelke, 2 plyygiin anzasa, 2 ojodoliin maşiina, 5 separaatar maşiina, 2 tosonii maşiina, 1 kaniin jike cag, 37 tologoi komuud, 4 dugaag, 11 sedeelke, 115 pyyd jaarican tariaa.

Kolkoosiin zɵɵriiin kulagai yyskesen angiin karşa etegeedyyd ked baigaab gebel: 1930 onoos 1932 on kyrter komuuniin tyryylegçe jabaƶa alban tuşaaliingaa erkiigi kamtiin zɵɵriiin kulagaida zoriuulsan ygeitei çadalta Gympel Badmiin, 2) 1930 on kyrtel lama jabsan angiin daisan Lynreg Dugarƶabiin 3) mɵn 1930 on kyrtel lama jabsan Losol Norbiin 4) azaliin koirog etegeed Dugar Badmiin. Edener bolbol kolkoosiin zɵɵriiin zadagai ezegyi baisan uçariigi ulam gynzegiiryylen jikedkeƶe kulagailka zamaa ceberlesen ba ene koroto kapitaliis josonii ylegdel bolko kulagaigi olooroo kiiƶe zemee kyngedkeke bujuu kyçetei baikiin tula tedener bol busad nɵkɵdiigi beje teeşee tatadag baisan. Koroto sedkeleer komuuniigi butargan tendees zɵɵri kulagailkiin uçaraa sandariin kɵdɵlmɵri zɵblɵltɵ josondo esergyy idkalgiin kɵdɵlmɵri jabuulƶa komuuniin geşyydiigi 1932 onii kabariin kaluun azaliin cagaa kojor angi bolgoson baina.

Mɵn tyryylegçe Badmiin ba brigadiir Badmiinnar bol kolkoosiin yiledberide koro kiiƶe, 150 ga paar kakalka tɵsɵbɵɵ dyyren gyicedkebebdi geze nam zasagiigi mekelsen bɵgɵɵd, kabariin tarilgada orkodo araikan 70 ga paar baisan baina. Tiimees bişe tarilgiigi şara gazar deere tarisani ton muu tariaan urgaƶa ulastaç, kolkoostoç koro bolbo.

Ede kulagaiçadiin bykii kɵdɵlmɵri bykii jabuulgani kolkoosiin azaliin zebseg ba mal aduusiigi kulagailƶa socaliis josonii yiledberiiigi toormoslozo unagaaka butargakiin tuilda kyrgeke, yzel surtaliin talar idkalga nomnol jabuuiƶa kolkoosçodiigi kolkoosoos gargaka, kolkoosiin bykii geşyydiigi kojor angi bolgoƶo kolkoosiigi butargaka—gesen udkatai zorilgotoi kɵdɵlmɵri jabuulga, angiin daisan aradiin daisan etegeedyydiin kɵdɵlmɵri jabuulga mɵn geƶe gereçener ba ɵɵsɵdiini gemee medersenees ilerbe.

Iime deerees syyd bolbol SSSR-iin TGK ba AKZ—iin aavgusta 7—nii ɵdɵriin 360 tooto dikreediigi gariin abalga bolgoƶo şiidkeşeni:

Komuuniin tyryy jabasan 48 nasatai ygeitei çadaltai Gympel Badmiin ba lama jabasan 31 nasatai Lynreg Dugarƶabiin gegçediigi gurban konogiin bolzor dotor buudan alaka. Lama jabasan 23 nasatai Losol Norbiin ba 38 nasatai ygeitei çadaltai Dugar Badmiin gegçediigi 7-7 ƶilde gindanda kaaƶa tyynii syyleer 4-4 ƶilde syleigede jabuulkaar togtoobo.

Tende baisan olon kolkoosçod syydiin togtooliigi saişaagaad, ynekeeree angiin daisan aradiin daisan niitede karşa niudargan etegeediigi toblon oloƶo kemƶee absan syydte bajariigi kyrgebe.

Uçar iimees Cuulgiin bykii kolkoosuud kolkoosçod bol „Oçon" komuuniin kulagain keregiigi bygedede surgaal bolgoƶo, kolkoosiin negen orooso, negeç kadaasa, negeç zoloo ygei bolgoƶo geeke kajaka ba kulagailka jabadaltai ton çangaar temeceke ba kamtiin karaƶa yskeƶe baisan zɵɵriiigi niydenii kara mete kamagaalan sakika josotoi bolko. Kulagai bolbol uridiin kapitaliis josonii ylegdel bɵgɵɵd manai ulasta kulagai kiike bujuu kamtiin zɵɵridɵ kaira gamgyi korooko, dutaaka janzaar kandadag jabadal bol angiin daisan aradiin daisan etegeediin jabadal mɵn. Kolkoosiin zɵɵriiigi karuusalka ba ulam arbiƶuulka kereg bolbol kolkoosçon bykenii ariuun ujalga gol zorilgo bolno.

Kamtiin azaltanii zygees syydiin zemelegçe bolon suusan Gatabiin.

„Ulaan tujaa" arteeliin udaridagçad kulagaigi ankarna ygei

Deede—Ydiin aimagiin Ibolgiin somonii ulaan tujaa komuuniin malaas mɵnɵɵ zunii cagaa 3 koni ygei bolson kulagailagdasan ba ene namariin tariaa cokilgiin yjede tariaani karuul manuul ygei baisan uçaraas 200 pyyd tariaan kulagaida abtaba.

Iime kulagai kudal bolƶo baikada komuuniin pravleeni jamarç kemƶee abana ygei kara arki kakataraa uugaad suuƶa baina.

Komuuniin udaridagçad bulta tɵrɵl zon baina gebel: pravleeniiin tyryylegçe Dorƶiin Sodnom orologçodo tyynii zee Gombo Nadmidiin tariaanii azaliigi erkilegçe Gombiin ecege Nadmid Sanƶiin gegçed baina. Edener bolbol ɵɵsɵdɵɵ kulagai kiiƶe baisan tula tus kulagain keregiigi ankarna ygei geƶe sanakaar bolood baina. Kemƶee abatii.

Sonosogço

„Kamtiin aƶaliin" koroto niudargan udaridaƶa ʙaina.

Jaruuniin. Jaruuniin somonii „Kamtiin azal" geƶe arteeliin tyryylegçe Şoisoron Badmiin ba tyynii orologço ba azaliigi zonkilogço Daşa Lucanii gegçed bolbal Egetiin dacanii 5—6 gabƶa lambagainartai kamtaran kolkoosiin maliigi kulagailƶa dam caaşani kudaldasan ba tede lambagainariin kynesen bolgoson baina şuu.

Ede kolkoosiin „udaridaçad" 22 ga paar kagalsan aad 50 ga paar kakalba[illegible]di geƶe medee kyrgesen ba modobeledkel, karaguin tɵkɵɵrɵlgɵ, kɵbkɵn maltalga metiin ulas tɵriin kampaaninuudta byrin kuurmag medeenyydiigi kyrgeƶe ulasiiç kolkoosiiç mekelsen baika juma.

Gadana tyryylegçe Badmiin Şoisoron bolbol 3 niudargaçuudiigi arteeldaa geşyyn bolgoƶo abaad, tedenii erkiigi bucaan abkiin tɵlɵɵ jikeken jabadal kiiƶe koroto niudargaçuudta ynekeeree erkiini olgoson baika juma.

Mɵn basa tede erkiini olgoson niudargaçuudaa debƶyylƶe baisani ilerkeilbel: Aduun çuluunii mal azaliin kyyrsɵde erkee sajakan absan Daşa Şoizoniniin [illegible]egçiigi ilgebe. Ene jabuulgda zarim kolkoosiin nɵkɵd arcaƶa ygeitei bujuu dundaçadaltaniigi ilgejaa gekede „tedeç mal bariƶa yzee ygei tuladaa jamaanda suraka ygei" geƶe zogsooson baina

Niudarganii yzel sanaliigi jabuulagça gabƶa lambagainariigi kolkoosiin zɵɵriɵɵr teƶeegçe koroto niudargan tyryylegçede şuud kemƶee abka. Biçiikan bolşoviig.

Opiratiiv kɵtɵlbɵri kereglɵƶe baina

Aga, Koito Agiin somonii „Kaliininii" neremƶitei arteeliin dergedeki komsomooliin yyr bol, 1932 ondo togtoson 10 tukai geşyydtei baina. 6 sariin kugucaa dotor 1 udaa niitiin cuglaa tatasan, aimagiin komsomooliin komiteediin zygees yyr bolsonoos koişo negeç zaadari ɵgɵɵ ygei, negeç zaabariçag jabaagyi paina.

1932 onii kabar 1 ga tariaa tarisan aad, yyriin daragani kedenç bukal tariaatai baisanaa medeke ygei baiba.

Ene yyriin kɵdɵlmɵriiigi aikom komsomooliin zygees opiratiiv josoor kɵtɵlbɵrilƶɵ. tus yyriin geşyydiin kyceer tarigdasan 50 garan buzal tariaagi komsomooliin jaarmagta gargaƶa kidalduulka ba ulasiin beledkelde oruulka kemƶe abka ton çukala baina.

B. M. Ynenii.

Gabşagai Ƶ. Cerenii.

Kiliin caana

Faşiis Giitler Germaaniiin zasagiin tyryy

Azakuin aguu şiryyn kriizis enyynees udkalsan kuʙ'skaliin kedeleenii ernilte ʙol germaaniiin byrziineriigi ali ʙolkoor faşiiszakiin zamda oruulzai,

Berlin 2(T). „Voolifo" aagenstviin medeecekeni: „prezideente (sunguuliiin kaan) Gindenbyyrge bol nacanaal-socialiistanariin (faşiistanariin) udaridagça Adoolifa Giitler ba urida zasagiin tyryy baisan fon-Papen kojoriigi duudaza eni udaan jarildaa kiibe. Prezideente Gindenbyyrge bol Adoolifa Giitlirligi reikskaancler (zasagiin tyryy), bolgozo, Giitleiiin duradkaliin josoor zasagiin gazariin dooro dursagdasan tuşaal zergiigi olobo gebel: fon-Papen zasagiin tyryygi orologço ba Pryyssiiin impeeriiin komisaar, fon-Neiratgadaada keregiin miniister, naconaliista Frik-dotoodo keregiin miniister, graaf fon-Şaverin-finaansiin miniister, Krozık aradiln aza akuin miniister, naconaliis namiin udaridagça Gygen berge-kool tezeeliin miniister, generaal leitei naaot fon-Bliymberg-reiksveeriin (ceregiin) miniister, „bulad sylde" geze emkiiin udaridagça zeldteazal-kedelmeriiin miniister, naconaal-socialiista Geriingeportfeeligyi agaar zamiin komisaar ba Pryysiiin dotoodo keregiin miniister, Elde fon-Reberaakpooçto ba karilcaa nelterelgiin miniister, leriike—kedelmerigyi jabadaltai temeceke miniister zangaaraa ylezei.

Germaaniiin emki zurgaanuud faşiiszuulagdaza baina

Berliin 2 (T). Germaaniiin zasagiiin gazariin keblel soninii tasagiin erkilegçe Marki tuşaalaas gargagdaza, Reikstaagta naconaal-socaliistanariin zygees suuza baisan begeed uridani „Berliner Beerzen Ciityng" geze soninii redaagtar jabsan Fynke gedegeer soligdobo.

Reikstaagiin stareişenii zeblelinn zasedaani bolbo. Tyynde suusan komuniis namiin teleelegçe Torgler bol Reikstaagiin kuraliigi erkebize tataza tyyn deere dooro duisaqdasan asuudaluudiigi kelcekiin erilte kiibe gebel: 1) Şleikeriin kabinieedte (zasagta) itegekegyin tukai 2) fon-Papenii zasagiin ijyyni sarada gargasan cag busiin dikreediigi buliuulka tukai 3) kedelmerigyiçyydte ebeliin tusalamza ekiin kemzee jabuulganuudiigi kelceke tukai, Komuniistanariin erilte buruuşaagdaba.

Çan Kai-Şii bol Zeke moziigi japoondo ekeer belen

Tokioo 3(T). „Nici Nici" soninii Naankin kotiin korespondeentiin medeecekeni: „Çan Kai-Şii bolbol Dyan-Cizykiin ygeer Zeke moziigi abkuulka ygein telee japoondo esergyy ceregiin jabuulga kiikee arcaba- Tiigebeç japoonii ceregyydiin Beipin Tianzin teeşe zyglebelni Çan Kai-Şii „ceregiin kyceer esergyycekeb" gebe. Tus soninii biçesenii josoor kitadiin ceregyydiigi Koito Kitad teeşe jabuulza baisan uçar bol Naankinii zasagiin zygees kitad niitiin sanaliigi balartuulan mokooko gesen uçar men azai. Iimees kitadiin ceregyyd bol aalikanaar jike kitad kaniin docoo talada bucaagdana.

Japoonii cereg Zeke moziin kile deere zagsaad baina

Şankai 3(T). Japoonii zygees Zeke moziigi bulimtaran abkiiu beledkel ergelzelseer. Zeke mozodo cemeren oroko jabadal kyitenii nege baga namdasan koino fevraali-maarta sarada bejelyylegdene. Naankinii zasagiin gadaada keregiin miniister bol Kailuu nutagiigi bombodoson tuşaa japoonii zasagta, esergyy medyylge bariza ceregiin jabuulga zogsookiin erilte kiibe.

Mygden-Şankaiguudiin koorondoki temer zamiin pasaziiriin jabuulga zogsoogdobo. Ene temer zam bol gancakan ceregyydiigi çireze baina. Sylçyn sa Şankaiguanda japoonii ceregiin byrideke jabadal ergelzelseer. Zeke moziin kilede detekei Tynliaada japoonii ba Manzuuriin ceregyyd byrideed baina.

Irlaandiiin parlaamintiin songuuliiin eces deere

Loondon 2 (T). Irlaandiiin parlaamintiin sunguuliiin eces deere ken kedii gar olsoniigi dooro ilerkeilebel: De-Valjeera 689458 gar begeed uridani sangoltoos 133 mingan gar ilyy Mogrees 717367 gar begeed uridanii songoltoos 32812 gar dutuu olzoi. Sonin biçegyydiin teleelegçedtei De-Valjeeriin jarildakadaa keeresenı: „songoltiin ecesleleer kangaltagyib, gebeç caaşadaa Irlaandiiin ... erkelei bolko keregte ergesen garuudiin too oloşorko beze geze naiganam, Ene uçar bol Aanglida dura ygei baisanii temdeg men" gebe.

Kapitaalta oronuuddaki angiin temecel

Ameerika

Niy-Iork 2 (T). Naloog kuriaagçad ba tariaagçad ba tariaaçadiin (feermeryydiin) zeeriigi jalalan kudaldagçadta esergyycesen kedeleen byri kurcadaza byke ulas dotoriin feermeryyd tyynde kabaadaba. Ilangajaa teb ba baruun taliin nutaguudta ene kedeleen ernin kegzezei. Feermeryyd bol ederbyri olooroo cuglaza zeer kudaldaka bolon sylelgede jaguulka jabadalda erisçelen esergyycene. Feermeriin kara yzeltei emkinyydiin udaridagçad bol „kerbee feermeryydte tusalamza yzyylee ygei bolbol odoo sajadaa tariaaçadiin (feermeryydiin) Vostaani bolno" geze zasag zakirgaanda medyylze baina. „Niyiork Taimsiin" korespondeente bol feermeryyd in kedeleen tukai biçeken: „feemeryydiin ekonoomikiin baidal katastroofada (aişagta) detelezе baina. Feermenyydiin kedeleen juudaa kerekeb-kelekeni berke. Feermeryyd minga mingaaraa reformiis emkinyydees garasgaaza kubiskalta jabuulgiin komiteeduudiigi togtoozo baina".

* * *

Işpaani

Pariiza 2 (T). Ispaani ulasiin Estramadyyr geze moziin kedee azaliin kedelmeriçed ba ygeitei tariaaçad bol pomeşeguudiin gazariigi bulimtaran abka jabadalaa ergelzelseer. Zandarmeeri bol kedee azaliin kedelmeriçed ba ygeitei tariaaçadiin zygees pomeşegiin gazar kyceer bulimtarka jabadaliigi zogsoozo çadakaar bişe.

* * *

Fraanca

Pariiza 2 (T) „Ever" geze sonin biçeg bol azaliin miniistrstviin dergedeki kedelmeriiin kyciigi kubaaka yndesenii zebleliin zasedaani tukai biçene. Tere zasadaaniaas medekede 1932 on dotor Fraanca ulasaas 300 mingan kari ulasiin kedelmeriçed bucaan jabuulagdasan baina.

* * *

Enedkeg

Loondon 2 (T). Enedkegiin sonin biçegyydiin medeegeer Bombee kotiin faabrigta rajoonuudta engersen janvaariiin 16 nii eder Inryydiin tyrmede kaaltatai kubiskalça kedelmeriçedte zoriuulan ulaan tugtai açaanii avtomobiiluud jabaza zabastoovko (kedelmeriee kajasgaalga) kiigtii gesen uriaa loozon taraaba.

Janvaariiin 17 nii eder kubiskalça kedelmeriçediigi kinaltada absanda esergyycen Bombei katiin zarim faabrig zavoodiin kedelmeriçed kedelmeriee kajasgaaza, keden demonstraacanuudiigi kiibe. Janvaari 20-21 nii ederyydte kalikyt Lagori kotonuudta kubiskalta miitingenyyd bolbo,

Fraanciin zasagiin zariin kriizis usadk daa ygei.

Pariiza 2(T). Gavaas aagen medeegeer Fraanca ulasiin deente Lebren bol tokioo baisan zasagiin gazariin krii darui cagaa şiidkeke sanaatai Duulbarida prezideente L bol zasagiin gazar baiguulk regiigi Zanda daalgaka g tereni senaadiin tyryylegçe za raa yleke sanaatai baiba. L bol (Poli Bonkuriin zasagt regiin miniister baisan) Dala duudaza, tereni ulas teri majag dyrieer Erioogiin za adali zasagiigi baiguulna.

Evroopo deere ça kyiten bolzo ba

Berlin 2(T). byke Evroopo amargyi çanga kyiten bolzo Kenigsbeergede 28 graadas k bolzo baina, Şteetinde 25 gra Pariizada 16 graadas. Kyiten çanga baisanaas ali olon ykel geze Fraanciin olon nutagu medeecene. Ispaanida men kyiten bolzo negemysen casa orobo, Iime casan Ispaani zilees naaşa boloo ygei geze cene. Kyiten bolsonoos kede gyiçyyd ba Poolşiin bairagyi nen jike zyderze baina. Rymiini dotor aguu çanga şuurgan bolzo baina.

Ken kedii mandaad aва

Loondon 2 (T). „Reiteriin" deecekeni Irlaandiiin parlaam eces deere parlaamintada ken dii mandaad absaniigi ilerkeil De-Valjeeriin nam 77 manc Mogreesiin nam-48 mandaad jee daasan nam 8 mandaad, meryydiin nam 11 mandaad, boriiistiin nam 8 mandaad, delmeriçenii" nam 1 mandaac

Redaagtor S. Şirab

В- Удинск. БГИ зак № 266 Бурлит № 222 Тираж 2600